

BERNARD HOLTZMANN: Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ. ΜΝΗΜΕΙΑ, ΛΑΤΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΟΛΙΑΔΟΣ

Παρουσίαση βιβλίου του Bernard Holtzmann,
Ομότιμου Καθηγητή του Πανεπιστημίου Paris X

Η φτωχή βιβλιοθήκη της ΕΦΑ απέκτησε (πριν από ένα χρόνο) ένα σπουδαίο σύγγραμμα για την Ακρόπολη των Αθηνών, δωρεά του αρχαιολόγου-συγγραφέα Bernard Holtzmann, που φέρει τρανταχτούς τίτλους: Σπουδαστής της École Normale Supérieure, μέλος της Γαλλικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών (με κύρια δραστηριότητα τις ανασκαφές στη Θάσο), ομότιμος καθηγητής του Πανεπιστημίου Paris X και ...παλιό μέλος της ΕΦΑ ...

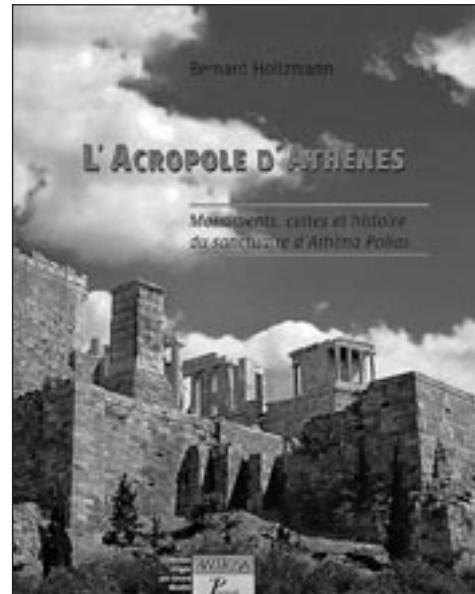
Οι «Φίλοι» μπορούν να έρθουν στο γραφείο μας, στο Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως, εάν θέλουν να ξεφυλλίσουν τις 303 σελίδες του βιβλίου, με την πλούσια εικονογράφηση (223 εικόνες και σχέδια) και να διαβάσουν το κεφάλαιο που τους ενδιαφέρει. Θα βρουν όλη την ιστορία του ιερού της Αθηνάς Πολιάδος, την περιγραφή των μνημείων και τις διάφορες λατρείες.

Ο συγγραφέας αρχίζει με ένα κεφάλαιο αφιερωμένο στην προϊστορία του Βράχου και στην μυκηναϊκή εποχή, όταν η Ακρόπολη ήταν ένα φρούριο με παλάτι. Προχωρεί στα αρχαϊκά χρόνια και περιγράφει τα ευρήματα από ξύλο, πηλό, μπρούντζο, λίθο και τις μοναδικές μαρμάρινες κόρες.

Από τα πιο δύσκολα θέματα στην ιστορία της Ακροπόλεως είναι η περιγραφή των οικοδομημάτων του βου αι. π.Χ. από τα οποία δεν σώθηκαν παρά μόνο κάποιες αετωματικές μορφές. Ο B. Holtzmann διαπραγματεύεται με πολλή προσοχή τα πολυσυζητημένα προβλήματα του Προπαρθενώνα και του «αρχαίου ναού».

Γοητευτική είναι η περιγραφή των μνημείων και των αφιερωμάτων από το Α' μισό του 5ου αι. π.Χ., δηλαδή τα χρόνια μετά τις νίκες κατά των Περσών.

Ακολουθεί η εμφάνιση του Φειδία και η εποχή του Περικλή, η ανέγερση του Παρθενώνα με τον πλούσιο γλυπτό και ζωγραφικό διάκοσμο, τις εκλεπτύνσεις των κιόνων και με όσα αποτελούν την ομορφιά αυτού του ναού. Δεν λείπουν βεβαίως και οι περιγραφές των Προπυλαίων του Μνησικλή, του ναού της Αθηνάς Νίκης και του Ερεχθείου.

Το εξώφυλλο του βιβλίου του Bernard Holtzmann με τίτλο "L'Acropole d'Athènes. Monuments, cultes et histoire du sanctuaire d'Athènes Polias".

Στη συνέχεια εξετάζονται η λατρεία της Αθηνάς με τις μορφές της Πολιάδος, της Νίκης, της Υγείας, της Εργάνης, οι λατρείες του Διός Πολιέως και της Αρτέμιδος Βραυρωνίας. Τα αναθήματα σ' αυτές τις θεότητες δεν σώθηκαν παρά σε σπαράγματα και είναι τα περισσότερα γνωστά από ρωμαϊκά αντίγραφα.

Εκτός από τα κύρια ιερά υπάρχουν στην Ακρόπολη και κτήρια χρηστικά, όπως η οικία των Αρρηφόρων, η Χαλκοθήκη κ.ά. Ιδιαίτερος λόγος γίνεται για τα ιερά του «Περιπάτου»: η Κλεψύδρα, τα ιερά του Απόλλωνος Πυθίου, του Πανός, της Αφροδίτης, του Έρωτα (στη βόρεια κλιτύ), της Αγλαύρου (στην ανατολική), του Διονύσου και του Ασκληπιού (στη νότια).

Σ' ένα άλλο κεφάλαιο γίνεται λόγος για τα πρόσωπα που αποτελούσαν τη διοίκηση, όπως ήταν οι ιέρειες και οι βοηθοί τους και εκείνοι που ήταν αρμόδιοι για την οργάνωση των θρησκευτικών εορτών και των Παναθηναίων.

Από τις 2000 περίπου επιγραφές, οι περισσότερες αποσπασματικές, που έχουν βρεθεί στην Ακρόπολη, αναθηματικές, τιμητικές, οικοδομικές κ.λπ. ο B. Holtzmann εξετάζει γύρω στις 150.

BERNARD HOLTZMANN: Η ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ. ΜΝΗΜΕΙΑ, ΛΑΤΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

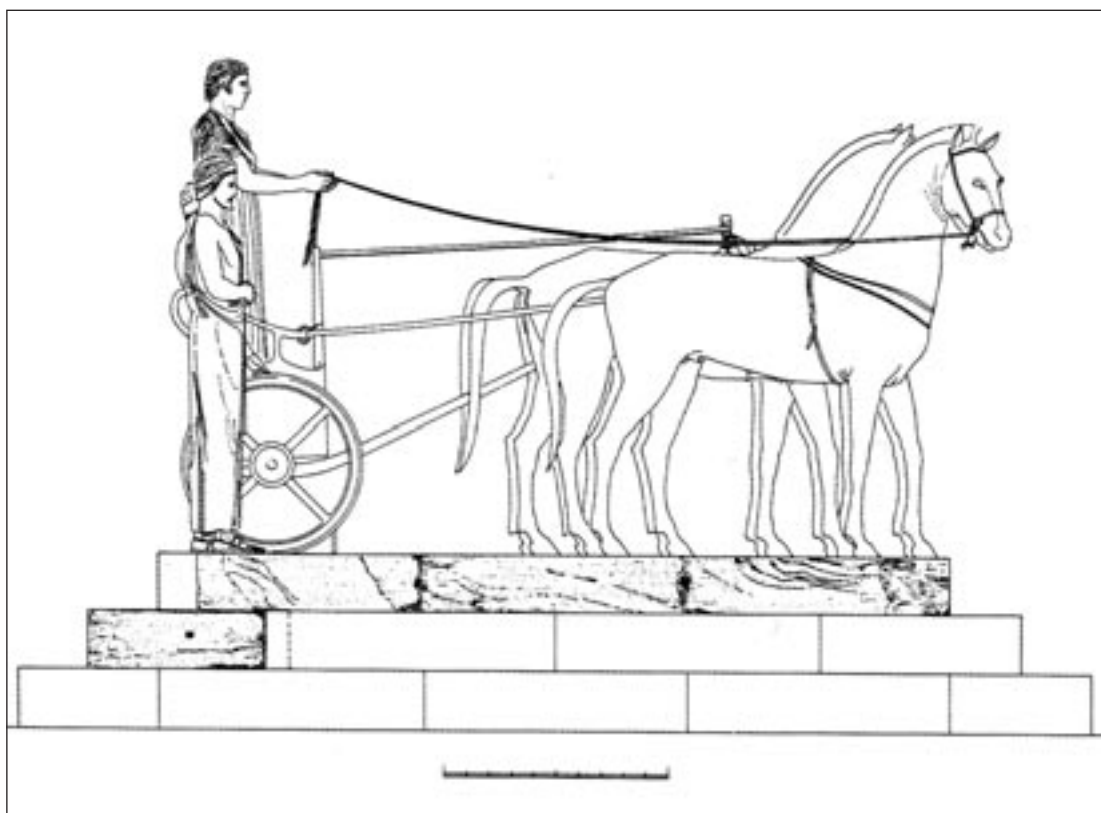
Στα τελευταία κεφάλαια εκτίθεται η ιστορία του ιερού κατά τα ελληνιστικά και τα ρωμαϊκά χρόνια έως τον εκχριστιανισμό του. Περιγράφεται η βυζαντινή Ακρόπολη (7ος-12ος αι.), η λατινική κατάκτηση (1204-1456), η τουρκική κυριαρχία (15ος-18ος αι.), η γαλλική παρουσία, η εκστρατεία του Morosini και η εποχή των πρώτων μελετητών. Δεν λείπει βέβαια και η ιστορία των μαρμάρων με τον λόρδο Έλγιν.

Συγκινητικές για τους νεώτερους Έλληνες είναι οι σελίδες για την Ακρόπολη κατά τον πόλεμο της Ανεξαρτησίας (1827-1828), οι πρώτες επεμβάσεις στα μνημεία μετά την απελευθέρωση (1833-1860), η μεγάλη ανασκαφή και το πρώτο Μουσείο (1885-

1890), οι αναστηλώσεις του Μπαλάνου (1895-1940) και οι τρέχουσες αναστηλώσεις που άρχισαν το 1975. Ο Β. Holtzmann παρακολούθησε το έργο αυτό από την αρχή και δεν έπαψε να βρίσκεται πάντα διακριτικά κοντά στους συντελεστές του, για τους οποίους δεν κρύβει τον θαυμασμό του.

Στην πλούσια βιβλιογραφία που παραθέτει στο τέλος του βιβλίου του (αναφέρονται πάνω από 400 βοηθήματα) δεν έχει παραλείψει ούτε τα πιο μικρά άρθρα που θα νόμιζε κανείς ξεχασμένα σε διάφορα περιοδικά. Δεν κρύβουμε κι εμείς τον θαυμασμό μας για τον ακούραστο ερευνητή, τον σεμνό επιστήμονα, τον καλό μας φίλο Bernard.

Έβη Τουλούπα

Γραφική αποκατάσταση του χάλκινου αναθήματος του Προναίου από τον Μανόλη Κορρέ, δημοσιευμένη στο βιβλίο του Holtzmann.

